

EXPUNERE DE MOTIVE

1. Titlul proiectului de act normativ	
LEGE pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul ordinii și siguranței publice	
2. Motivele emiterii actului normativ	
1. Descrierea situației actuale	<p>Efectivele Ministerului Afacerilor Interne sunt angrenate zilnic în misiuni de ordine și siguranță publică, dintre cele mai diverse și cu grade diferite de risc. Deși rezultatele obținute în ultimii ani și sondajele efectuate arată că siguranța cetățeanului a crescut, dinamica fenomenului infracțional rămâne o amenințare permanentă, nu doar la adresa comunității, ci și a organelor de aplicare a legii.</p> <p>A devenit un fapt aproape curent ca intervenția polițiștilor sau jandarmilor, în situațiile în care este vizată o comunitate de oameni sau anumite medii sociale, să se soldeze cu amenințări, loviri sau alte violențe, vătămări corporale, loviri sau vătămări cauzatoare de moarte ori chiar cu omorul personalului implicat. Tot mai des, se constată situații în care anumiți cetățeni refuză să urmeze solicitările legale ale organelor de ordine publică, <i>impunând propriile condiții de aplicare sau respectare a legii.</i></p> <p>Evaluările efectuate la nivelul Ministerului Afacerilor Interne, pe aspectele referitoare la protecția și autoritatea personalului care desfășoară activități în spațiul public, indică persistența unei situații favorizate de <i>o serie de factori de risc sociali și profesionali</i>, care pot fi rezumați astfel: proliferarea violenței/ modelelor comportamentale agresive și a consumului de alcool; organizarea autorilor în grupuri, aspect ce generează un sentiment suplimentar de încredere în forțele proprii și determină o amplificare a acțiunilor săvârșite; descurajarea organelor de ordine publică de a utiliza mijloacele din dotare, în mod eficient, de teama eventualelor repercusiuni; deficiențe în pregătirea continuă a personalului, axată pe teorie și mai puțin pe consolidarea practică a cunoștințelor și modalităților de aplicare a tehnicilor și procedurilor de intervenție; concentrarea mesajului public pe aspectele negative ale activității M.A.I., prin prezentarea excesivă și uneori distorsionată a cazurilor în care este implicat personalul propriu. La acești factori de risc se adaugă, ca element de expunere și vulnerabilitate a personalului MAI, insuficiența resurselor materiale și umane necesare executării <i>în condiții de siguranță și cu autoritate</i> a activităților de aplicare a legii în spațiul public.</p> <p>În acest context, Ministerul Afacerilor Interne depune eforturi pentru <i>consolidarea capacității operaționale</i> a structurilor cu atribuții în domeniul</p>

	<p>ordinii și siguranței publice și pentru <i>consolidarea autorității personalului</i> care execută misiuni în acest domeniu, printr-o abordare pe mai multe paliere (din perspectivă organizațional-managerială, a relațiilor publice, logistică sau financiară).</p> <p>Totuși, în rândul polițiștilor, jandarmilor sau altor militari există în continuare îngrijorarea că <i>statul nu oferă suficiente instrumente legale, adecvate, de intervenție și că nu tratează cu suficientă atenție nevoia de a institui măsuri legislative de protecție (uneori chiar fizică) a acestora.</i></p>
2. Schimbări preconizate	<p>A. Prezentare generală</p> <p>Prin proiectul de Lege prezentat, Ministerul Afacerilor Interne propune o serie de măsuri care să conducă la creșterea capacității de intervenție în domeniul ordinii și siguranței publice, prin aceasta înțelegându-se instituirea <i>instrumentelor legale necesare exercitării atribuțiilor de serviciu sau îndeplinirii misiunilor</i>, dar și a celor necesare <i>asigurării unei protecții juridice și, mai ales, fizice</i>, a personalului angrenat.</p> <p>Măsurile propuse de MAI sunt însoțite și de o serie de <i>garanții oferite cetățeanului</i>, care, prin texte de lege predictibile va cunoaște care îi sunt drepturile, căror obligații trebuie să se conformeze, care sunt limitele de acțiune ale polițistului, motivele utilizării unor mijloace din dotare, ș.a.m.d.</p> <p>De asemenea, măsurile propuse de MAI se regăsesc și în legislațiile altor state, acestea servind ca sursă de inspirație la elaborarea prezentului proiect de lege.</p> <p>B. Prezentarea soluțiilor</p> <p>I. Amendarea Legii nr.61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice:</p> <p>1. În activitatea curentă, în special în domeniul ordinii și siguranței publice, polițiștii și jandarmii se confruntă cu o serie de fapte antisociale, care generează disconfort social, diminuează capacitatea de intervenție a organelor în drept și aduc grave prejudicii, de încredere a populației în instituțiile de aplicare a legii. Se desprinde astfel concluzia că doar sancționarea contravențională, pentru unele fapte prevăzute de Legea nr.61/1991, nu este suficientă, în cazul anumitor persoane „certate cu legea”. Mai mult, reacția primită de cele mai multe ori de organul de aplicare a legii este că <i>activitatea sa este inefficientă, fără rezultat, raportat la valoarea amenzii aplicate.</i></p> <p>Astfel, dacă după aplicarea amenzii prevăzute de lege, continuă încălcarea legii, prin ignorarea avertismentelor lansate de agentul constatatator, și prin aceasta este adusă o tulburare sau împiedicare a folosirii normale a unor locuințe, fapta va fi considerată infracțiune și</p>

pedepsită cu **închisoare de la 1 la 5 ani**.

Cele mai dese situații, se referă la:

- redarea de muzică, la intensitate mare, în imobile cu destinația de locuințe;

De regulă, la apariția organelor de ordine publică solicitate prin apelul 112, astfel de activități încetează, dar sunt reluate ulterior, ori este refuzat accesul în spațiul locuit, pentru identificarea și sancționarea făptuitorilor.

- organizarea de petreceri cu caracter privat în spațiul public, în proximitatea imobilelor cu destinația de locuințe;

Uneori, astfel de evenimente sunt organizate cu bună știință, apreciindu-se că este preferabilă amenda în locul identificării unor locații adecvate pentru astfel de activități; în unele cazuri, se propune chiar aplicarea amenzilor până la epuizarea chitanțierului, pentru a putea continua evenimentul fără a mai fi „deranjați” de organele de aplicare a legii.

De reținut că **faptele prevăzute de Legea nr.61/1991 vor fi în continuare sancționate contravențional; aplicarea amenzii va fi în continuare instrumentul principal de restabilire a ordinii publice**. Totuși, credem că **repetarea sau refuzul** de a înceta săvârșirea faptelor, după ce agentul constatator **avertizează asupra consecințelor**, trebuie să conducă la **măsuri mai drastice, de natură penală**.

2. Întâlnim situații în care anumite persoane, deși nu fac obiectul unor măsuri polițienești („judecătoria” de pe margine...), **împiedică luarea unor astfel de măsuri față de o altă persoană**.

Aplicarea unei amenzi contravenționale împotriva celor care **împiedică organele de ordine publică să legitimeze sau să conducă o persoană la sediul poliției** se dovedește a fi inefficientă. Pentru acest motiv, propunem incriminarea și pedepsirea cu **închisoarea de la 6 luni la 3 ani** sau cu **amendă** a faptei persoanei care, **deși este avertizată cu privire la consecințele legale** la care se expune, **împiedică în orice mod organele de ordine publică de a-și îndeplini, în condițiile legii, obligații de serviciu**.

Sfera acestor obligații este strict determinată și se referă la:

- a) constatarea săvârșirii, în flagrant, de infracțiuni sau contravenții,
- b) ocrotirea vieții, sănătății și integrității corporale a persoanelor aflate într-o stare de pericol,
- c) legitimarea sau conducerea unei persoane la sediul poliției.

Atunci când actul de împiedicare constituie el însuși o infracțiune, se vor aplica regulile privind concursul de infracțiuni (soluție regăsită și în cazul altor infracțiuni, de ex. art. 272 din Codul penal – Influențarea declarațiilor). Pe de altă parte, sancțiunea nu se aplică persoanei care face obiectul măsurilor ce trebuie luate de organul de ordine publică.

3. Apar tot mai des situații în care, diferite persoane care fac obiectul unor măsuri polițienești încearcă, prin cuvinte ori gesturi jignitoare sau obscene, să desconsidere, să ducă în derizoriu activitatea organelor de aplicare a legii, ori să lezeze reputația sau onoarea acestora.

Considerăm că faptele prezentate reflectă o conduită gravă ce afectează autoritatea organelor de aplicare a legii și au un grad de severitate suficient pentru a intra în sfera ilicitului penal. Din acest motiv, propunem incriminarea faptei de a **întrebuința în public cuvinte ori gesturi jignitoare sau obscene** în mod **nemijlocit** la adresa unui organ de urmărire penală sau de ordine publică, aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu, și pedepsirea cu închisoare de **la 3 luni la un an** sau cu **amandă**.

II. Amendarea Legii nr.218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române

4. Diversificarea metodelor infracționale și necesitatea creării unor reglementări adecvate contextului de securitate actual, impune lărgirea sferei de exercitare a atribuțiilor Poliției Române, pentru:

- *neutralizarea dispozitivelor* (nu doar explozive, ci și a celor) *radioactive nucleare, chimice sau biologice*, amplasate în scopul tulburării ordinii publice, vătămării integrității corporale, sănătății persoanelor sau provocării de daune proprietății publice ori private;
- *eliberarea persoanelor private de libertate în mod ilegal, imobilizarea sau neutralizarea persoanelor care folosesc arme de foc ori alte mijloace* care pot pune în pericol siguranța persoanelor, bunurilor și valorilor.

5. Existența în Codul de procedură penală a instituției „colaboratorului”, adică a *acelei persoane cu o altă identitate decât cea reală care este folosită în scopul obținerii de date și informații cu privire la săvârșirea unei infracțiuni*, reclamă extinderea atribuțiilor de protecție pe care, potrivit legii, Poliția Română le exercită deja cu privire la martor, informator și victimă.

6. Legea stabilește că Poliția Română asigură protecția *magistraților și a familiilor lor, în cazurile în care viața, integritatea corporală sau avutul acestora sunt supuse unor amenințări*. În egală măsură, prin natura atribuțiilor de serviciu, se pot regăsi în situații similare magistraților și polițiștii, demnitarii cu atribuții în domeniul afacerilor interne ori conducătorii autorităților de aplicare a legii aflați în România în vizite oficiale sau misiuni de cooperare polițienească internațională ori de cooperare judiciară în materie penală.

7. Legea prevede că polițistul are dreptul să **legitimeze**, să **stabilească identitatea**, să **conducă persoane la sediul poliției**, să **folosească forța sau alte mijloace din dotare**, fără însă a stabili în concret modalități de acțiune, mecanisme de aplicare graduală, reguli de intervenție și, mai ales, garanții pentru cetățean.

Lipsa unor reguli clare reprezintă o vulnerabilitate, atât pentru polițist, pentru că activitatea sa profesională ar putea face obiectul unor evaluări arbitrare, cât și pentru cetățean, care nu are la dispoziție un cadru normativ la care să se conformeze cu precizie.

Ceea ce propunem reflectă un tablou complet privind condițiile de exercitare a drepturilor polițistului, anterior enumerate, care poate fi structurat pe următoarele elemente:

a. protecția polițistului, cu respectarea drepturilor persoanei.

Polițistul va avea dreptul să solicite oricărei persoane care face obiectul unor măsuri polițienești, **să țină mâinile la vedere și/sau să adopte o poziție inofensivă** care exclude săvârșirea unei acțiuni violente îndreptate împotriva acestuia ori fuga.

În orice procedură de intervenție, aplicabilă și în alte state, **activitatea polițistului trebuie să se desfășoare în siguranță**; acest lucru implică și existența cadrului normativ necesar, care să evite arbitrariul, comportamentul abuziv, dar și orice situație care favorizează o posibilă agresiune.

Totodată, pentru a menține un **echilibru just**, este necesară **crearea unor mecanisme de protecție/garanții**:

- pe de o parte, **polițistul nu va putea să solicite adoptarea poziției culcat** dacă persoana vizată este o femeie cu semne vizibile de sarcină, o persoană cu semne vădite de invaliditate sau este un copil;
- pe de altă parte, se va **prezuma** că există **intenția unei acțiuni violente** îndreptate împotriva polițistului, fapta oricărei persoane de a se apropia de acesta după ce, în prealabil, a fost somată prin cuvintele „Stai, poliția! – Nu te apropia!”; nesupunerea justifică utilizarea de către polițist a forței și, după caz, a mijloacelor din dotare, cu aplicarea regulilor specifice.

b. legitimarea și stabilirea identității

Legea în vigoare stabilește că polițistul are dreptul să legitimeze și să stabilească identitatea persoanelor care încalcă dispozițiile legale ori sunt indicii că acestea pregătesc sau au comis o faptă ilegală.

Textul poate fi îmbunătățit, prin **enumerarea explicită, detaliată, a situațiilor în care se justifică o astfel de măsură**; de asemenea, modalitățile în care polițistul poate acționa trebuie să fie cunoscute, atât de acesta, cât și de cetățean:

- verificarea unui act de identitate, a unui act prevăzut cu fotografie;
- ascultarea declarațiilor persoanei;
- verificarea, pe loc, în bazele electronice de date la care are acces polițistul;

- fotografierea, procesarea amprentelor, semnalmentelor și semnelor particulare ale persoanei, măsuri realizate la sediul poliției;
- publicarea unei fotografii, înregistrări, schițe sau descrieri a persoanei, dacă există o convingere rezonabilă că această măsură va ajuta la stabilirea identității persoanei.

Textul de lege va permite ca ultimele două activități să se poată realiza chiar fără consimțământul persoanei, câtă vreme acestea se circumscriu scopului identificării persoanei.

c. conducerea la sediul poliției, controlul corporal, al bagajelor și vehiculului persoanei.

În legislația multor state regăsim faptul că persoanele pot refuza să dea declarații organelor de ordine publică, *cu excepția* celor privind identitatea; în cazul unui refuz de a da informații privind *numele, data nașterii, anul nașterii, ocupația și rezidența*, ori în cazul în care există *suspiciuni că datele furnizate sunt neadevărate*, polițistul are dreptul să conducă persoana respectivă la sediul poliției (Norvegia - The Police Act, nr.53 din 4 august 1995); polițistul are dreptul să *rețină* orice persoană care refuză să dea informații referitoare la *nume, seria actului de identitate* sau, dacă aceasta nu există, *data nașterii, naționalitatea și rezidența*, ori care furnizează informații false legate de aceste date, respectiv să o elibereze de îndată ce a obținut astfel de informații, dar nu mai târziu de 24 de ore (Finlanda – Police Act, 872/2011).

În egală măsură pot exista și alte motive rezonabile, ce țin de comportamentul de moment sau de existența unei obligații legale care reclamă reținerea sau deținerea, care justifică conducerea persoanei la sediul poliției:

- există suspiciunea că pregătește sau că a comis o faptă ilegală, generată de elemente precum: *locul* în care se află, *momentul* (se găsește la locul sau în apropierea locului unei infracțiuni, la scurt timp după săvârșirea acesteia), comportamentul acesteia, bunurilor pe care le are asupra sa;
- prin acțiunile sale, periclitează viața, sănătatea sau integritatea corporală, a sa ori a altei persoane, ordinea publică sau alte valori sociale;
- este autorul unei infracțiuni flagrante;
- face obiectul dării în urmărire sau al unui mandat de executare;
- a evadat din starea legală de reținere sau deținere, ori a fugit dintr-un centru educativ, centru de detenție sau din unitatea în care executa măsura internării medicale.

Controlul corporal, al bagajelor și vehiculului persoanei legitimate se va face în scopul **ridicării bunurilor supuse confiscării**, în situația în care, datorită locului, momentului, circumstanțelor, ori comportamentului, există suspiciunea că astfel de bunuri se găsesc asupra acesteia.

Pentru protecția polițistului, se prevede că **persoana condusă la sediul poliției va fi supusă, în toate cazurile**, controlului corporal, al bagajelor și vehiculului, în scopul **identificării unor arme, obiecte sau substanțe** ce pot fi folosite împotriva polițistului sau a căror prezență este de natură să creeze un pericol pentru ordinea publică.

Controlul corporal se va face **sumar și cu respectarea demnității umane**. Controlul corporal se efectuează de către **o persoană de același sex** cu persoana controlată, **cu excepția** situației în care este necesară deposedarea de o armă de foc sau armă albă a cărei deținere este vizibilă sau cunoscută.

Concomitent, se stabilesc **drepturile persoanei conduse** la sediul poliției:

- de a fi **informată** cu privire la motivele conducerii și la drepturile ce-i revin;
- de a fi **asistată de un avocat**, potrivit legii, precum și de a nu da nici o declarație fără prezența acestuia, cu excepția comunicării datelor de identificare;
- de a **solicita informarea** unui membru de familie sau a altei persoane desemnate de aceasta cu privire la măsura luată;
- de a **solicita informarea** reprezentanților diplomatici ai statului de proveniență, în cazul cetățenilor străini;
- de a **comunica prin interpret** sau prin intermediul unei **persoane cu aptitudini de comunicare**, în situația în care nu vorbește sau nu înțelege limba română ori nu se poate exprima.

Informarea persoanei trebuie să se realizeze **în cel mai scurt timp posibil** de la momentul sosirii la sediul poliției. În cazul **minorului** sau al persoanei **lipsite de capacitate de exercițiu**, polițistul va avea obligația de a **informa reprezentantul legal** cu privire la măsura luată.

Dacă persoana condusă la sediul poliției prezintă **simptome vizibile care necesită asistență medicală de urgență**, în cel mai scurt timp, **polițistul solicită serviciilor specializate acordarea acestei asistențe**.

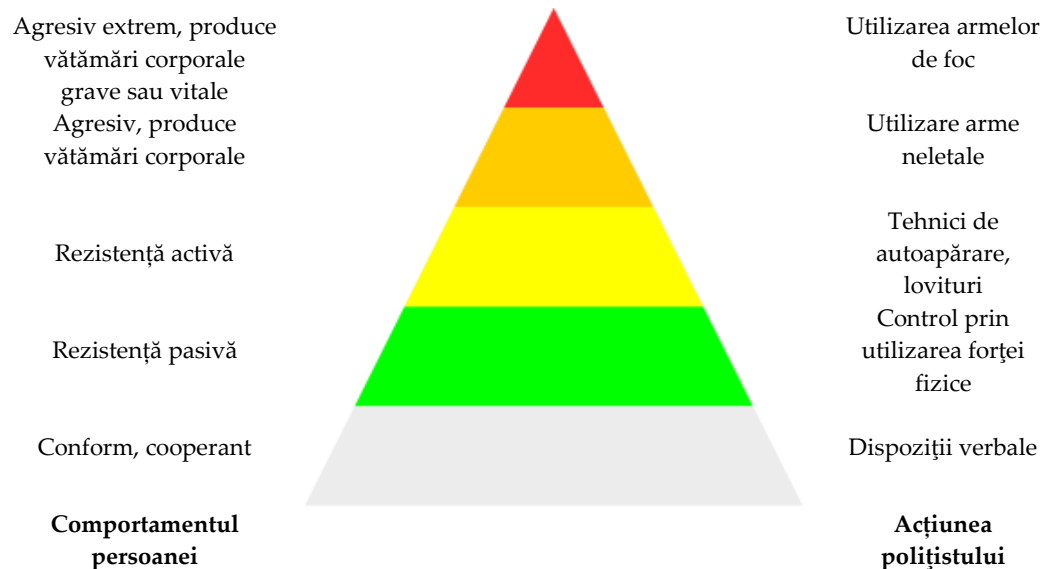
Totodată:

- conducerea la sediul poliției **se raportează ierarhic**;
- polițistul întocmește un **înscris** în care consemnează **motivele conducerii, măsurile realizate** cu această ocazie, **drepturile exercitate** ca urmare a aducerii la cunoștință, **rezultatul controlului** corporal, bagajelor și al vehiculelor, dacă a fost **utilizată forța**, prezența unor **urme vizibile de violență** la momentul legitimării și al finalizării verificărilor, precum și **ora începerii și finalizării verificării** situației persoanei și luării măsurilor legale.
- **înscrisul se înregistrează** în evidențele unității de poliție, iar o **copie se predă persoanei în cauză sau reprezentantului legal**; refuzul primirii se consemnează pe înscris;

Verificarea situației persoanei conduse la sediul poliției și luarea măsurilor legale se realizează în cel mult 24 de ore, ca măsură administrativă. Odată realizată identificarea persoanei, polițistul are obligația de a permite acesteia să părăsească sediul poliției; la împlinirea termenului de 24 de ore, persoana are dreptul să părăsească sediul poliției, chiar dacă identitatea sa nu a putut fi stabilită. Excepție vor face situațiile în care se dispune reținerea ori arestarea preventivă sau în care persoana face obiectul unei măsuri legale care justifică reținerea sa.

d. folosirea forței

Folosirea forței presupune utilizarea **forței fizice**, inclusiv prin aplicarea unor procedee de autoapărare sau lovituri, și/sau a **mijloacelor din dotare**. Procedurile polițienești, aplicabile și în alte state, utilizează standardul „*force continuum*” (a se vedea imaginea de mai jos), în care situațiile sunt gestionate prin **măsuri adecvate comportamentului persoanei vizate** de acțiunea polițienească.

În proiectul de lege, se propune ca **folosirea forței să fie subordonată principiilor necesității, gradualității și proporționalității**, acest lucru fiind posibil prin **norme cuprinzătoare și clare**. În acest fel, *modalitățile, procedurile și, în general, condițiile în care acționează polițistul* vor fi cunoscute inclusiv de cetățean.

Regulile de folosire a forței vor fi structurate, astfel:

d.1. reguli generale, care redau:

- *mijloacele din dotare* pe care le poate folosi polițistul: mijloace neletale; arme de foc sau arme albe; dispozitive sau vehicule, pentru oprirea forțată, blocarea sau deschiderea unor vehicule ori spații închise în care se găsesc persoane și bunuri, ori pentru înlăturarea unor obstacole.
- *principiile utilizării forței*: prin intensitate și durată, nu trebuie depășite nevoile reale pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu ori pentru

descurajarea, împiedicarea sau neutralizarea acțiunilor violente; încetarea folosirii forței de îndată ce scopul intervenției a fost realizat.

- *obligația unităților de poliție de a asigura, regulat, pregătirea profesională a polițistului, cu privire la utilizarea forței;*
- *obligația polițistului de a participa la programele de pregătire profesională și de a-și menține nivelul de pregătire fizică.*

d.2. aplicarea forței necesare, justificată în raport cu rezistența opusă și de circumstanțe.

Situații posibile:

d.2.1 Persoana ce face obiectul măsurii conducerii la sediul poliției, **se opune ori nu se supune îndeplinirii solicitărilor legale ale polițistului, fără a fi violentă** (rezistență activă sau pasivă).

În acest caz, polițistul va avea dreptul să utilizeze:

- **forța fizică**, ca mijloc pentru înfrângerea rezistenței fizice active sau pasive și imobilizarea persoanei;
- **mijloacele din dotare** pentru a **deschide vehicule** sau **orice spații închise** în care persoana se află, în scopul extragerii acesteia.

Folosirea forței va fi precedată de o **avertizare prealabilă**, prin cuvintele "*Conformați-vă sau voi folosi forța!*", iar persoanei trebuie să i se **acorde timpul necesar** pentru a se conforma solicitărilor legale ale polițistului. În situația unei acțiuni violente îndreptate împotriva polițistului sau a altei persoane, forța se poate folosi fără avertizare prealabilă.

d.2.2. Persoana ce face obiectul măsurii conducerii la sediul poliției **are un trecut violent sau este necesară protecția unor persoane**, situații care justifică **utilizarea cătușelor**.

În concret, polițistul are acest drept, pentru imobilizare, dacă:

- persoana este **cunoscută cu un comportament violent** la adresa sa, a persoanelor sau bunurilor;
- persoana a **comis sau este suspectă** de săvârșirea unei infracțiuni cu violență ori de terorism;
- persoana a **evadat** din starea legală de reținere sau deținere ori **s-a sustras** de la executarea unei măsuri preventive sau a unei pedepse privative de libertate;
- dotările mijlocului de transport utilizat sau itinerariul de deplasare **nu permit adoptarea altor măsuri care să prevină săvârșirea unor acțiuni violente sau fuga;**
- împotriva persoanei a fost dispusă o **măsură privativă de libertate pentru înlăturarea unei stări de pericol pentru ordinea publică** (avem în vedere situațiile prevăzute de art.223 alin.2 Cod procedură penală).

d.2.3. Persoana ripostează cu **violență redusă, neletală, sau săvârșește**

acțiuni ilegale care pun în pericol viața sa, a altor persoane sau bunurile.

Polițistul va avea dreptul de a folosi **forța fizică și mijloacele din dotare** împotriva celor care:

- a) săvârșesc acțiuni violente împotriva sa ori a altei persoane, sau împotriva bunurilor;
- b) blochează, în afara condițiilor legii, căile publice de circulație, pătrund sau încearcă să pătrundă, fără drept, ori refuză să părăsească sediile autorităților publice, ale instituțiilor și organizațiilor de interes public sau privat, periclitează în orice mod integritatea sau securitatea acestora, ori a personalului sau tulbură desfășurarea normală a activității.

Folosirea forței va fi precedată de **avertizarea prealabilă** și de **acordarea timpului necesar** încetării acțiunilor și conformării la solicitările legale ale polițistului. Avertizarea prealabilă nu va fi necesară în situația în care lipsește timpul pentru aceasta.

În cazul în care au fost folosite **dispozitive cu electroșocuri (taser)** sau **dacă prin utilizarea forței au fost rănite persoane, polițistul** va fi **obligat** ca, în cel mai scurt timp, să solicite serviciilor specializate **acordarea asistenței medicale de urgență** acestora.

d.2.4. Persoana ripostează cu violență extremă, letală – situație care justifică utilizarea **armelor albe** sau **armelor de foc letale**. Regimul juridic al utilizării armelor de foc nu suferă modificări (aplicându-se în continuare dispozițiile art.34 din Legea nr.218/2002, coroborate cu cele din Legea nr.17/1996 privind regimul armelor de foc și al munițiilor), având în vedere inclusiv recente modificări legislative aduse prin Legea nr.180/2016 (în vigoare din 17 octombrie 2016).

Totuși, nu în toate situațiile este suficientă **imobilizarea** celor împotriva cărora se execută uzul de armă, mai ales când, de partea cealaltă a deciziei stă nevoia de a proteja viața, sănătatea sau integritatea unor persoane. În astfel de momente, când polițistul se află într-o **situație limită** generată de **obligăția de a proteja persoanele** împotriva unor acțiuni ilegale și **existența unui pericol grav, iminent și care nu poate fi înlăturat altfel**, este necesar să se poată face uz de armă, pentru **neutralizarea** persoanei împotriva căreia se execută. Pentru aceste motive, se propune o intervenție asupra Legii nr.17/1996, prin completarea în mod corespunzător a art.51.

d.3. stabilirea unor garanții, constând în:

- **interdicția folosirii mijloacelor din dotare** împotriva femeilor cu semne vizibile de sarcină, persoanelor cu semne vădite de invaliditate și copiilor, **cu excepția** cazurilor în care aceștia înfăptuiesc un **atac armat** sau **în grup**, care pune în pericol viața sau integritatea corporală a uneia ori mai multor persoane;
- stabilirea unei **definiții legale a atacului armat** (atacul săvârșit de o

persoană cu o armă de foc sau cu obiecte, dispozitive, substanțe sau animale ce pot pune în pericol viața, sănătatea ori integritatea corporală a persoanelor).

e. Obligația polițistului de a înlătura pericole care amenință ordinea publică sau siguranța persoanelor

Deși **există o obligație** clară, a polițistului, de a lua măsurile necesare pentru **înlăturarea pericolelor** care amenință ordinea publică sau siguranța persoanelor, **legea nu stabilește și condițiile** în care aceasta ar trebui să fie îndeplinită. Instituirea unor reguli exacte devine necesară atunci când intervenția presupune pătrunderea într-un spațiu privat și:

- există suspiciunea că în acel spațiu se află o persoană a cărei viață sau integritate corporală este pusă în pericol sau o persoană decedată;
- în acel spațiu se află autorul unei infracțiuni flagrante sau al unui act terorist.

Introducerea unor astfel de reglementări este **în deplin acord cu dispozițiile constituționale** referitoare la *inviolabilitatea domiciliului* (art.27 din Constituția României, republicată), care stabilesc dreptul ca, **prin lege**, să poată fi instituite **situații derogatorii** de la interdicția pătrunderii sau rămânerii în domiciliul ori în reședința unei persoane fără învoirea acesteia, dacă valorile protejate constau în: *înlăturarea unei primejdii privind viața, integritatea fizică sau bunurile unei persoane, apărarea ordinii publice* (art.27 alin.2 lit.b și c).

Totodată, în situațiile enumerate, **polițistul va putea folosi forța**:

- dacă există motive temeinice pentru a anticipa rezistență armată sau alte tipuri de violență ori există un pericol cu privire la distrugerea probelor;
- în cazul unui refuz sau dacă nu a fost primit niciun răspuns la solicitările polițistului de a pătrunde în acel spațiu.

Regulile propuse sunt **completate și cu garanții adecvate**, care presupun **obligația polițistului** de a:

- raporta ierarhic intervenția, înainte de a pătrunde în spațiul privat;
- părăsi spațiul respectiv, cu excepția situației în care obține consimțământul de a rămâne, după înlăturarea pericolului ori prinderea autorului infracțiunii sau actului terorist;
- întocmi un înscris, respectiv de a preda o copie a acestuia, la solicitarea persoanelor cărora le aparține sau care folosesc spațiul în care a pătruns;
- nu efectua acte specifice percheziției domiciliare (pentru astfel de situații urmând a se aplica dispozițiile incidente din Legea nr.135/2010 privind Codul de procedură penală).

f. Obligația de a proteja persoane

Potrivit legii în vigoare, **polițistul este obligat să ia măsurile necesare pentru ocrotirea vieții, sănătății și integrității corporale** a persoanelor a căror pază o asigură și, în special, să ia imediat măsuri ca îngrijirile medicale să le fie acordate de fiecare dată când acestea se impun.

Textul legal va fi completat prin conferirea **dreptului polițistului de solicita intervenția** autorităților competente sau de a sesiza reprezentantul legal, atunci când, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, identifică persoane care, din cauza vârstei sau stării fizice ori psihice se află în dificultate și este necesară luarea unor măsuri de protecție. De asemenea, **autoritățile competente sau reprezentantul legal vor fi obligate să intervină de îndată.**

g. Înregistrarea intervențiilor polițienești

Acțiunile polițistului vor putea fi înregistrate cu mijloacele audio-video sau foto din dotare, fără consimțământul persoanelor. Înregistrările se vor realiza în scop de prevenire, cercetare și combatere a infracțiunilor, precum și pentru menținerea și asigurarea ordinii publice.

III. Amendarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.104/2001 privind organizarea și funcționarea Poliției de Frontieră Române

Potrivit legii în vigoare, în executarea atribuțiilor de serviciu, polițistul de frontieră exercită o serie de drepturi, referitoare la legitimarea și stabilirea identității persoanelor, conducerea acestora la sediul poliției de frontieră. De asemenea, potrivit legii, polițistul de frontieră are dreptul să folosească forța fizică și mijloacele din dotare, în raport cu natura și cu gradul de împotrivire a persoanei care a săvârșit o faptă ilegală și cu respectarea strictă a legii.

Având în vedere identitatea metodelor de acțiune, pentru exercitarea acestor drepturi profesionale, precum și necesitatea de a asigura persoanelor garanțiile necesare, se propune ca detalierea anterior prezentată să facă obiectul și al unor intervenții asupra OUG nr.104/2001.

IV. Amendarea Legii nr.17/1996 privind regimul armelor de foc și al munițiilor

În fapt, această lege nu mai este operațională în domeniul de reglementare reieșit din titlul său, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr.295/2004. Dispozițiile acestei legi reglementează, acum, exclusiv *uzul de armă*, executat de personalul instituțiilor cu atribuții în domeniul apărării, ordinii publice și securității naționale. Motivațiile intervenției asupra art.51 din această lege au fost prezentate anterior, la pct.II.7. – d.2.4.

V. Alte dispoziții

Întrucât proiectul de lege vizează o serie de infracțiuni și contravenții, se propune ca efectele noilor reglementări să se realizeze într-un termen de 60 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial.

Această perioadă are în vedere nu doar asigurarea unui termen rezonabil de conformare, ci și stabilirea unei perioade de timp suficiente pentru ca instituțiile publice interesate (MAI, IGPR, IGPF) să exercite un rol activ în informarea populației, cu privire la noile reglementări și consecințele acestora.

3.Alte informații

3. Impactul socio-economic

1.Impactul macroeconomic	Nu este cazul
1 ¹ . Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul
2.Impactul asupra mediului de afaceri	Nu este cazul
3. Impactul social	Nu este cazul
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul
5.Alte informații	Nu au fost identificate.

4. Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit b) bugete locale (i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat (i) contribuții de asigurări	Prezentul proiect de lege nu presupune alocări bugetare suplimentare celor aprobate potrivit legii.					
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii b) bugete locale						

(i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii	
3. Impact financiar plus/minus, din care: a) buget de stat*) b) bugete locale	
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	
7. Alte informații	Nu au fost identificate.
5. Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare	
1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ, b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	Se modifică: - Legea nr.61/1991, republicată; - Legea nr.218/2002; - OUG nr.104/2001; - Legea nr.17/1996.
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Proiectul nu se referă la acest domeniu.
3. Măsurile normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Proiectul nu se referă la acest domeniu.
4. Hotărârile ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Proiectul nu se referă la acest domeniu.
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Proiectul nu se referă la acest domeniu.
6. Alte informații	Nu au fost identificate
6. Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate.	Consultarea se realizează în contextul consultării publice, potrivit Legii nr.52/2003.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu	Nu este cazul

care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ.	
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative.	Nu este cazul
4.Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente, cu modificările și completările ulterioare.	Proiectul nu se referă la acest domeniu.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	- Avizul Consiliului Legislativ nr._____/____.
6.Alte informații	Nu au fost identificate.
7. Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ.	Proiectul va fi supus procedurii de transparență decizională, potrivit Legii nr.52/2003
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.	Nu este cazul
3.Alte informații	Nu au fost identificate.
8. Măsurile de implementare	

1.Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	
2. Alte informații	Nu au fost identificate.

În considerarea celor exprimate, a fost elaborat prezentul **proiect de Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul ordinii și siguranței publice**, pe care-l supunem Guvernului spre aprobare.

MINISTRUL AFACERILOR INTERNE

CARMEN DANIELA DAN

AVIZĂM FAVORABIL,

[...]